

Кад смо стигли на интервју, министар Дачић је управо завршио телефонски разговор са украјинским колегом, док се у четвртак чуо с руским министром Лавровом. Одмах га питамо да ли ћемо, као будући председавајући ОЕБС-а, ипак увести санкције Русији. „Ма, не! ОЕБС се брине о европској безбедности и сарадњи и не уводи санкције. Србија као кандидат за чланство у ЕУ има само обавезу да своју спољну политику усклади с политиком ЕУ. Пошто нисмо члан, то значи да ми сами треба да уведемо Русији санкције, а то није реално. Министар спољних послова Украјине ме је звао у посету пре него што постанемо председавајући, а Лавров очекује да 19. децембра дођем у Москву и да разговарамо о улози ОЕБС-а”.

Вратимо се политици у Србији. У њој сте четврт века и прошло је тачно две деценије од нашег последњег разговора. Шта сте у међувремену урадили за грађане?

Кад човек погледа у ретровизор, понекад му се нека прошла времена учине и бољима него што је садашње. Тако данас мислимо све најбоље о Титовој Југославији и то зовемо „златно доба”, а сећам се периода кад је Тито умро да су кренули антититовски протести и говорило се све најгоре о том систему и времену. Значи, када будемо реално сагледали Србију с почетка деведесетих и Србију сада, у 2014, мислим да је Србија остварила, у најмању руку, стратешки корак напред, а то је да данас није више лош момак на међународној политичкој сцени и да имамо перспективу да у наредних пет-шест година будемо пуноправни чланови ЕУ. Ако би се то сада пренело на појединца – људи готово никада нису у стању да величину тог неког стратешког циља поделе са осећањем личне користи зато што се то не манифестује тиме да одмах имате веће плате, пензије и већи број радних места. Али су ово времена када се ствара основа и платформа да и до тога дође. А да је могло више и боље, могло је!

Могло је?

Што се мене тиче, имао сам довољно времена да извучем поуке из онога што није ваљало у првој половини тог времена, када ја нисам био први човек у странци и у држави. А сада, кад сам се нашао на функцији председника Владе и председника Партије, могао сам да се посветим циљевима за које мислим да су исправни. Ја сам тај који је потписао Бриселски споразум, који је СПС уводио у коалицију и с Коштуницом и с Тадићем и с Николићем. Свака од тих одлука је историјски била потребна.

Плашите ли се да вам Бриселски споразум једног дана не буде грешка и мрља?

Није лако било донети ту одлуку. У условима кад су СРС и ДСС били опозиција, Тадић није смео да направи овакве потезе и потпише Бриселски споразум. Ја сам смео зато што мене никада нико не може да окарактерише као издајника јер ја сам бар водио рат с НАТО. Размишљао сам само о интересу државе и шта ћемо даље. Да Србија није потписала Бриселски споразум, ми данас не бисмо преговарали о чланству у ЕУ.

Били сте заговорник поделе Косова, да ли се с тим закаснило?

Одувек сам био присталица идеје да се што брже реши однос између нас и Албанаца јер то прети да има дуготрајне катастрофалне последице по српски народ у целини. Међутим, пропуштено је време да Србија предложи неко своје виђење решења проблема. Највећи део земаља ЕУ које су признале Косово говоре да је то закаснила идеја, а наши у Београду и даље вичу да је то издајничка идеја. Због тога нам се ово и десило. Да је неко то предложио у време кад нам се то нудило 90-их година или у време Коштунице, међународна заједница би то оберучке прихватила!

Имали смо посету албанског премијера која је прошла у затегнутој атмосфери и с Рамином провокацијом. Како је реаговао наш премијер?

Поступио је како је морао да поступи. Када су у питању такве конференције за штампу, а постоје проблематична питања, унапред се договоре формулације и начини на које ће се о томе проговорити. Очигледно да то овога пута није поштовано од албанске стране. Значи, очигледно је постојала намера да се то каже по сваку цену и премијер је морао да реагује. Мислим да је реаговао довољно оштро, али није никога вређао. Ми ћемо тешко постати велики пријатељи са Албанцима, али да бисте ви с неким живели заједно и сарађивали, не значи и да треба да будете велики пријатељи. Функција спољне политике и дипломатије је да стишава тензије, а не да их разбуктава. У том смислу ми и сам премијер Вучић у шали каже: „Како ти тако можеш лепо са свима?“. Једноставно, мора се.

Да ли ово што прича Вулин, да је повратак Шешеља заправо игра САД, знак да ће се мењати наша политика према Америци?

Не. Много тога о чему је он говорио може да се издвоји као логично размишљање, као што су околности у којима је пуштен Војислав Шешељ. За ове две-три године десетак пута сам разговарао с Хашким трибуналом тражећи да га пусте. Никад нису хтели то да ураде, стално су постављали неке услове које, опет, он није хтео да прихвати. Сада је то било практично без икаквих услова, а чим је дошао, рекао је да неће добровољно да се врати. То ствара сумњу да и у његовом одласку и у доласку има нечег другог.

А однос с Русијом? Да ли је уопште могућа стратешка опредељеност ка Истоку?

Мислим да је то немогуће. Русија ниједном откад сам у високој политици није постављала дилему зашто Србија иде у ЕУ. Они мисле да нећемо имати много среће у томе, али немају ништа против. Лично сам, као премијер, питао председника Путина да ли размишља о томе да Србија треба да буде чланица Евро-азијског савеза. Човек ме је погледао и рекао: „Па то није могуће, ни географски“. Питам за БРИКС, он каже: „Не, то су богате земље“. Питам сам га да ли је Русија заинтересована за војне базе, одговор је био одречан. И какав ми проблем имамо с Русијом? Кад ме у вези с тим питају у Бриселу, ја им кажем да су много глупи. То сам рекао и у Берлину и у Бриселу. Мени држите предавање,

а ви сте овде у источном Берлину, Братислави, Варшави, Румунији, Бугарској, Мађарској... били под Стаљином, Брежњевом и Горбачовом, а ми смо се 48. растали са Совјетским Савезом. Наше братство с Русијом је традиционално. Војно желимо да будемо неутрални, а у политичком смислу наш интерес је да будемо члан ЕУ.

У чему је тачно тај интерес чланства у ЕУ?

Узмите оловку и израчунајте. Колико Србија има БДП и колико треба да да ако би постала чланица ЕУ, а колико треба да добије од буџета ЕУ. У овом тренутку, Немачка је та која треба да буде против ЕУ јер она много више даје него што добија од ЕУ. Дакле, Србија има интерес да буде члан све док не постане развијена земља ЕУ јер би добијала бесповратне паре. То само глуп човек не схвата!

Да ли ћете се кандидовати за председника Србије?

Рекао сам да ћу се кандидовати за председника Србије па сам морао пет месеци да се правдам председнику Николићу. То сам рекао у смислу да СПС као озбиљна странка увек има кандидата за председника и увек ће га имати. Милошевић је направио проблем СПС-у тиме што је позвао чланство да гласају за Шешеља на председничким изборима.

Познати сте као политичар који воли да направи неформалну атмосферу.

То сам научио од Тита. Разговор траје пола сата и нико никада више није заборавио шта је било кад је био у посети Југославији. Постоји једно тело у ЕУ које се зове Коела, то су нижи службеници, и они три пута недељно заседају и расправљају о свима нама. Кад су дошли у Београд, ја сам их одвео у ресторан Новака Ђоковића, показивао им његове пехаре, онда је ту била музика, сви смо певали. А то су били представници земаља које су само критиковале Србију. Сада они мене зову да дођем у посету Бриселу и нико се више тамо на састанцима не јавља да пита зашто Србија ово, зашто Србија оно. Ако је то нешто што могу да урадим за своју земљу, није ми тешко. А и волим да певам.